

Català

Serra de Sant Gervàs: el Portús i l'Avedoga d'Adons

Descobrim la serra de Sant Gervàs, a cavall entre l'Alta Ribagorça i el Pallars Jussà.

La Torre de Tamúrcia, Conca de Tremp i Terreta, Pallars Jussà, Lleida, Catalunya, Espanya

Dificultat Notable

Temps total efectiu 5:30h

Distància total 13,5 km

Desnivell acumulat 1.000m

Altitud mínima 950m

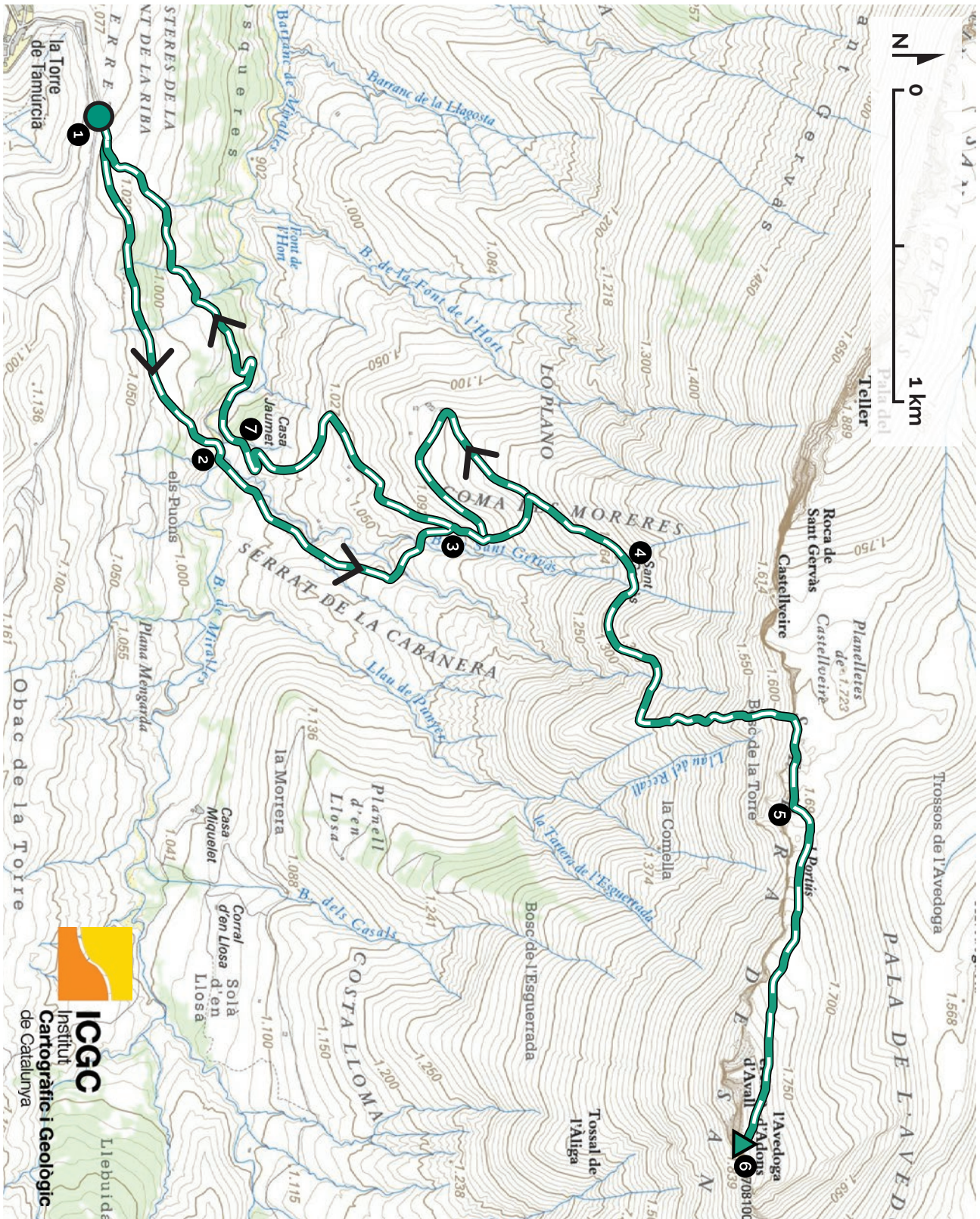
Altitud màxima 1.839m

Punt de sortida / arribada Pista a Espluga de Serra

Població més propera La Torre de Tamúrcia

Base Cartogràfica de Catalunya. 1:25,000" propietat de l'ICGC,

	itinerari		sentit de la ruta		inici / final
---	-----------	---	-------------------	---	---------------

Serra de Sant Gervàs: el Portús i l'Avedoga d'Adons

PUNTS IMPORTANTS DE PAS (WAYPOINTS)

Punt de pas	Temps	Altura	Latitud	Longitud
1 Pista a l'Espluga de Serra	0:00h	1.060m	42.295045°	0.799344°
2 Barranc de Miralles	0:20h	950m	42.298760°	0.812507°
3 Pista de Sant Gervàs	0:45h	1.098m	42.305332°	0.814832°
4 Ermita de Sant Gervàs	1:05h	1.270m	42.310327°	0.815966°
5 Portús	2:00h	1.675m	42.315255°	0.824666°
6 Avedoga d'Adons	3:00h	1.839m	42.314127°	0.838212°
7 Àrea d'esbarjo del barranc de Miralles	5:00h	957m	42.299046°	0.811687°
1 Pista a l'Espluga de Serra	5:30h	1.060m	42.295045°	0.799344°

Sistema de coordenades geogràfiques. Datum WGS84.

EL MILLOR D'AQUESTA RUTA

- ✓ Les **vistes panoràmiques** que tenim des del capdamunt de la serra de Sant Gervàs.
- ✓ Observar de ben a prop **aus rapinyaires** com voltors, trencalossos i aufransys, que troben a la serra de Sant Gervàs un bon hàbitat per a viure i nidificar.
- ✓ Creuar la muralla aparentment infranquejable de la serra a través de l'impressionant **pas del Portús**, la seva única esclatxa.
- ✓ Descobrir la **desconeguda Terreta**, una zona on el temps sembla que s'hagi aturat.

INTRODUCCIÓ

Recorregut de 13,5 km de longitud (anada i tornada) que ens porta fins al cim de l'Avedoga d'Adons (1.839m), la segona cota més elevada de la serra de Sant Gervàs -la més alta és la propera Pala del Teller (1.889m)- passant per l'espectacular pas del Portús -també conegut com lo Portús-. Comencem la ruta des de les afores del nucli de la Torre de Tamúrcia en direcció al barranc de Miralles. Superem el barranc, continuem cap a l'ermita de Sant Gervàs, pugem pel serrat de la Cabanera i ascendim al Portús, una peculiar esclatxa a la roca que ens permet creuar la cinglera i assolir la part alta de la serra. Després d'aquest tram força exigent, comencem a resseguir la cinglera de Sant Gervàs per dalt, guanyant altura a poc a poc fins al cim panoràmic de l'Avedoga d'Adons. De baixada, desfem el camí que ja hem fet de pujada fins després de l'ermita de Sant Gervàs. A partir d'aquí seguim la variant que passa per la pista de la Torre de Tamúrcia i l'àrea d'esbarjo del barranc de Miralles. En aquesta guia s'indiquen l'exigència física, la distància i el temps global d'anada i tornada incloent el tram per la part

alta de la cinglera fins a l'Avedoga d'Adons. Per tots aquells que no vulguin fer l'ascensió, la pujada fins a lo Portús -per si mateixa- ja té molt d'interès i és molt atractiva!

La serra de Sant Gervàs, de roca calcària, presenta dos vessants completament diferenciats. Mentre que el vessant septentrional es caracteritza pels pendents suaus, el vessant de migjorn presenta cingles abruptes i espectaculars. La serra s'estén d'O a E, limitant amb la vall del riu Noguera Ribagorçana (pantà d'Escales) a occident i amb la serra del Pui de Lleràs a orient. Malgrat el seu encant i les moltes opcions de ruta que ens ofereix, la serra de Sant Gervàs és encara, per molta gent aficionada a l'excursionisme, una gran desconeguda. Concretament el recorregut que us presentem en aquesta guia en el seu tram fins al Portús forma part de Camins del Jussà -itinerari 28-, un projecte de cinquanta-quatre rutes de senderisme senyalitzades per descobrir a peu la comarca. La ruta transcorre per l'espai natural protegit de la Serra de Sant Gervàs - Terreta - Vall Alta de Serradell, amb un gran interès geològic i paisatgístic.

MÉS INFORMACIÓ

PICS: L'Avedoga d'Adons (1.839m).

DURACIÓ: Dia complet.

TEMPS TOTAL EFECTIU (SENSE PARADES): 5:30h en total: 3:00h des del punt d'inici fins a l'Avedoga d'Adons i 2:30h per fer la tornada.

DESNIVELL ACUMULAT: 1.000m

DIFICULTAT: Notable. L'excursió no presenta cap dificultat tècnica destacable. La ruta és llarga, té un desnivell considerable i durant el recorregut trobem alguns trams puntuals amb força pendent. Per altra banda, en algun tram puntual el camí pot presentar-se força desdibuixat, recomanem estar atents i orientar-se en tot moment per saber on som.

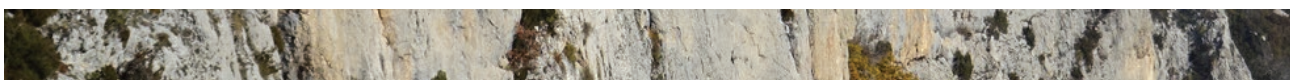
ÈPOCA: Tardor, hivern i primavera. No recomanem realitzar la ruta a l'estiu degut a que hi fa molta calor i que durant el recorregut no trobem gairebé cap ombra i només una font, la del barranc de Miralles. Per altra banda, a l'hivern cal tenir en compte que és força habitual que la cara N de la serra de Sant Gervàs estigui nevada després de dies de baixes temperatures i precipitació.

MATERIAL: Recomanem portar binocles per facilitar l'observació de les aus rapinyaires que sobrevolen la serra de Sant Gervàs.

CARTOGRAFIA:

· Base topogràfica de Catalunya 1:25.000. Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC).

OBSERVACIONS: La ruta està senyalitzada amb marques de continuïtat de pintura groga (fins al pas del Portús) i amb alguna senyalització vertical. Durant del recorregut també trobem algunes fites que en més d'una ocasió ens ajuden a seguir el bon camí. Si ho preferim podem fer la tornada pel mateix itinerari efectuat a l'anada. Si disposem de vehicle tot terreny, podem començar la ruta al final de la pista de Sant Gervàs (és la pista de terra per on proposem fer la tornada en aquesta guia). Amb aquesta opció escurcem considerablement l'itinerari en temps, desnivell i distància. Si, en canvi, volem ampliar la ruta, ho podem fer realitzant l'ascensió a la Pala del Teller, situada a l'O del Portús.

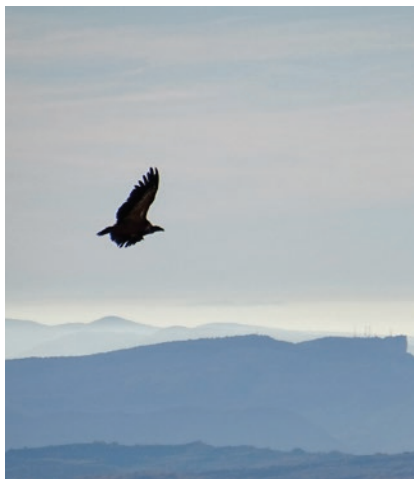
RECORREGUT

Comencem la ruta al trencall de la **1 pista a l'Espluga de Serra (0:00h - 1.060m)** (asfaltada) amb la pista que es dirigeix al **barranc de Miralles** (de terra). Just al trencall, hi ha un senyal vertical. Des d'aquí podem observar l'itinerari que ens espera pel vessant S de la serra de Sant Gervàs fins al seu capdamunt: distingim clarament la pista que puja fins a gairebé l'ermita de Sant Gervàs, el barranc i el serrat de la Cabanera. Davant nostre (N) s'alça imponent i salvatge la Pala del Teller (1.889m), que és la cota més alta de la serra de Sant Gervàs. Si des d'aquest cim anem seguint amb la vista la serra cap a la dreta, observem com aquesta primer s'ajau i després torna a enlairar-se fins a l'Avedoga d'Adons (1.839m), la segon elevació de la serra de Sant Gervàs i el nostre objectiu.

SABIES QUE...

A la serra de Sant Gervàs hi trobem la cova del Sanat o també anomenada balma de les ovelles? Es tracta d'una cova situada a l'esquerra de la Pala del Teller (mirant al N) i als peus de la serra. És una cavitat que ens sorprèn per les seves grans dimensions, sobretot per la seva gran obertura, que fa que sigui visible des de molts quilòmetres de distància. A l'interior hi trobem una petita pintura rupestre de color vermell, "El Guerrer de Sant Gervàs", protegida com a Patrimoni de la Humanitat en el marc del conjunt de l'art rupestre de l'arc mediterrani de la península ibèrica. I és que es creu que la serra de Sant Gervàs ja era habitada a l'edat de bronze (11è mil·lenni abans de Crist).

Baixem uns 100m aproximadament per la pista de terra i ràpidament agafem el sender que surt cap a la dreta (senyal vertical), avançant entre camps i bardisses. Segons l'època de l'any i segons el temps que faci que s'ha netejat el camí, el trobarem en millor o pitjor estat. Fem un darrer tram de baixada més pronunciada per un terreny força pedregós i arribem al **2 barranc de Miralles (0:20h - 950m)**. Observem, de lluny, a l'altra banda del barranc, l'àrea d'esbarjo del barranc de Miralles, per on passarem de tornada. Creuem el barranc i un cop a l'altra banda trobem una senyalització vertical que ens fa continuar per un corriol que puja fent ziga-zagues, cap al serrat de la Cabanera. Seguim les marques de pintura groga i les fites, que ens ajuden a identificar el camí correcte, i anem guanyant altura.

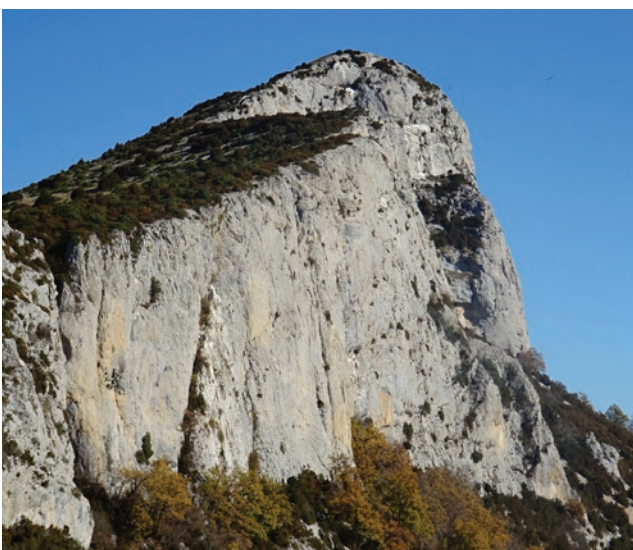
Després de caminar una bona estona en clara direcció NE, quan arribem a una cota aproximada de 1.050m d'altitud, el corriol gira de manera brusca cap a l'esquerra i creua diversos barrancs que baixen de la serra de Sant Gervàs. Després de travessar el darrer barranc, fem un curt tram de pujada i enllacem amb la **3 pista de Sant Gervàs (0:45h - 1.098m)**. Seguim la pista uns metres fins al proper revolt, on l'abandonem i agafem el sender que surt cap a la dreta (marcat amb una fita). Així evitem una gran marrada de la pista. A partir d'aquest punt seguim per sender fins a **4 l'ermita de Sant Gervàs (1:05h - 1.270m)**, que es troba situada a mig vessant de la muntanya per sota de la cinglera de Sant Gervàs. L'ermita està formada per una petita nau de color blanc que data del segle XVII i cada any s'hi celebra un aplec (el diumenge més proper al 19 de juny, dia de Sant Gervàs o Gervasi). Davant de l'ermita, uns metres per sota d'aquesta, ben a prop del camí, observem un gran bloc de roca que segurament prové d'algun despeniment de la cinglera. Al seu costat, una petita esplanada amb herba ens convida a fer una parada, de ben segur que aquest espai ha servit a més d'un excursionista per passar-hi la nit fent bivac.

NO ET PERDIS..

Fer una visita al Casal dels Voltors de la Torre de Tamúrcia, que està ubicat al nucli d'aquesta petita població. El Casal dels Voltors és el centre d'acollida de visitants de la Terreta i un centre d'interpretació dedicat als voltors i rapinyaires. L'espai disposa de dues càmeres de vídeo instal·lades en diversos punts estratègics de la Terreta que ens ofereixen imatges en directe dels voltors. També, al mateix Casal i al proper poble de Sapeira hi ha dos miradors des d'on es poden observar amb prismàtics o telescopi les colònies de voltors.

Continuem pujant cap a la dreta (E) en direcció al serrat de la Cabanera. Després de creuar dos barrancs -els mateixos que hem creuat abans d'enllaçar amb la pista- arribem al **Serrat de la Cabanera**, on trobem una gran fita. Des d'aquest punt enfilem decididament pel llom del serrat (N), per un terreny força pedregós i amb fort pendent. Finalment arribem a la base de la serra de Sant Gervàs. L'espectacularitat del lloc ens captiva: tenim pràcticament tota la Terreta als nostres peus i els impressionants penya-segats a sobre nostre, a tocar.

Resseguim la base de la cinglera pel sender que marxa en direcció E, entre abundants matollars de boix. deixem enrere una gran agulla rocosa i arribem a l'entrada del forat del **5 Portús (2:00h - 1.675m)**, una

gran esclletxa mig amagada que talla l'imponent penya-segat. Gràcies a aquest pas natural d'uns 30m de llarg, podem travessar d'un costat a l'altre de la serra. Aquest pas, producte de l'erosió càrstica, ha estat utilitzat des de fa segles per a la transhumància del bestiar i, de fet, donades les seves característiques i ubicació, era un pas ramader que s'aprofitava per comptar els caps de bestiar. En el seu punt més estret, l'esclletxa fa poc més d'1m d'ample!

Ja des del capdamunt de la serra, veiem recompensat el dur esforç que hem fet durant l'ascens. Per primer cop durant tota la ruta podem gaudir de vistes panoràmiques cap a la Ribagorça i la part septentrional del Pallars Jussà: Adons, la Creu de Perves, la vall de Manyanet, el massís de l'Aneto-Maladeta, la capçalera de la Vall fosca,... Continuem la nostra excursió caminant per la carena de la serra de Sant Gervàs fins que arribem al cim de **6** l'**Avedoga d'Adons (3:00h - 1.839m)**. Novament les vistes des d'aquest punt són espectaculars! A més a més, podem veure de ben a prop com els voltors sobrevolen majestuosament el cel de la serra de Sant Gervàs, on viu una important colònia d'aquestes aus.

Després de gaudir de l'entorn i descansar una mica, emprenem el descens. Desfem tot el camí efectuat d'anada amb la diferència que passada l'ermita de Sant Gervàs continuem baixant per la pista de terra en comptes de fer-ho pel sender. El descens és còmode, agradable i molt tranquil. Passem pel costat dels corrals de Sallants (en runes) i, després d'algunes marrades, arribem a **7** l'**àrea d'esbarjo del barranc de Miralles (5:00h - 957m)**. L'àrea disposa de diverses taules i bancs de pedra, una petita font (segons l'època rajarà aigua) i una barbacoa. Seguim baixant fins que creuem el barranc de Miralles i a continuació fem uns metres de pujada fins que assolim el llom de la Serreta, punt on enllacem amb la **1** **pista a la Espluga de Serra (5:30h - 1.060m)** i on hem iniciat aquesta ruta solitària i, alhora, absolutament espectacular!

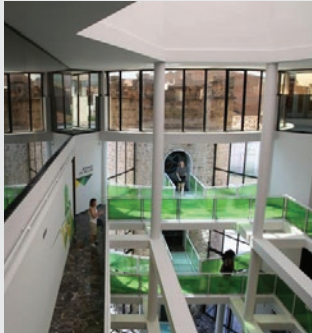
COM ARRIBAR-HI EN COTXE

Per fer aquesta ruta ens hem de desplaçar fins a la **Terreta**, una zona pertanyent administrativament al municipi de **Tremp**, a la comarca del **Pallars Jussà**, però situada geogràficament a la conca del riu **Noguera Ribagorçana**. Arribem a la Terreta per la carretera **N-230**, que és la via que puja cap a la Vall d'Aran passant pel Pont de Suert. Abans d'arribar al pantà d'Escales, i després del **Pont d'Orrit**, agafem el trencall senyalitzat cap a la dreta ("**Torre de Tamúrcia**") i ens endinsem a la Terreta. Passem pel poble de la Torre de Tamúrcia i **seguim carretera amunt** en direcció a l'Espluga de Serra. Deixem enrere a mà esquerra una **granja** i arribem a un llom (la Serreta). A mà esquerra surt la **pista de terra** per on començarem a caminar. Deixem el vehicle tot just passat aquest trencall, a l'esquerra de la carretera hi ha espai per estacionar diversos vehicles.

QUÈ MÉS PODEM VISITAR?

L'Epicentre - Centre de Visitants del Pallars Jussà

L'Epicentre és el punt neuràlgic de la informació turística del Pallars Jussà i l'espai on s'expliquen els valors del seu patrimoni cultural i natural. D'una manera amena i interactiva ens introduïm en la història de la comarca, la seva cultura, els grans paisatges, el cel i els sons de la nit, els dinosaures,... Més informació i horaris: www.pallarsjussa.net, 973 653 470).

Coordenades GPS: 42.165946° 0.894991°

El Casal dels Voltors

El Casal dels Voltors està ubicat al centre d'acollida de visitants de la Terreta, al nucli de la Torre de Tamúrcia. L'espai disposa de dues càmeres que ens ofereixen imatges en directe dels voltors en diversos punts de la Terreta. Més informació i horaris: 973 057 947, terreta@trempe.cat.

Coordenades GPS: 42.292261° 0.797082°

Totes les rutes han estat realitzades sobre el terreny per RUTES PIRINEUS. Les rutes poden variar molt en funció de l'època de l'any, de la neu i de les condicions meteorològiques. La senyalització (marques, panells, balises) que podem trobar al llarg de la ruta també pot variar amb el temps. RUTES PIRINEUS no es responsabilitza de qualsevol mal ús de les seves guies i recomana que cadascú sigui responsable i prudent a la muntanya. Així mateix, us convidem a documentar-vos amb llibres i guies especialitzades per complementar la informació aquí descrita. Tots els temps són efectius i prenen un caràcter orientatiu, no s'han tingut en compte les parades per petites que siguin. Per qualsevol suggeriment, RUTES PIRINEUS us convida a enviar un correu a info@rutespirineus.cat.

DESCOBREIX TOT EL QUE T'OFERIM!

Guies Web i PDF gratuïtes

Posem a la teva disposició guies web i PDF gratuïtes -rutes de senderisme i d'alta muntanya que et pots descarregar-, uns continguts de qualitat i fiables elaborats per professionals de la muntanya per tal que puguis descobrir els Pirineus al teu aire!

Sortides i excursions guiades

Disposem d'un calendari de sortides organitzades o et podem preparar una proposta personalitzada a mida. Crestes i ascensions, naturalesa, parcs naturals, travesses,... Amb Rutes Pirineus descobriràs tots els secrets del Pirineu de la mà dels millors guies de muntanya!

Rutes autoquiades

Et proposem diverses travesses que podràs fer al teu aire però sense preocupacions ni incerteses: t'entregarem un llibre de ruta, gestionarem la logística d'allotjaments, enllaços, pícnic o equipatges, i disposaràs d'un telèfon d'emergències en tot moment.

Establiments recomanats

Us recomanem els millors establiments que hi ha a prop de les rutes que us proposem a la web. Hotels, cases rurals, càmpings, restaurants, artesans, esports d'aventura,... tots revisats pel nostre equip perquè la teva experiència als Pirineus sigui inoblidable!